

29

Voorlezen voor mensen met ernstige meervoudige beperkingen

Spelen met je ogen

24

Gedragdeskundige: De wereld in huis

23

Rubrieken

4 Klik actueel
Slecht slapen Contact	19 Seksuoloog
Dubbele beperking	26 Seksueel misbruik
Signaleren en aanpak
7 Reacties
Echt gebeurd	20 Signaalgedrag
Geert Bettinger	27 Persoonlijk
Oranje boven
16 Fotoreportage
Afgeschermd wereld	25 Dokter
Slaap meten	28 Verschenen
Ziek Spelend leren

Thema: probleemouderen

8

Tot op hoge leeftijd moeilijk

Met op maat gesneden begeleiding lukt het om veel vijftigplussers met een verstandelijke beperking een goede oude dag te bezorgen. Maar voor sommigen zit dat er niet in. Ze doen vaak moeilijk tegen begeleiders en huisgenoten. Ze voelen zich vermoedelijk permanent ongelukkig. Een speciale training van Harry Urlings helpt begeleiders ook voor deze mensen hun dagen zo comfortabel mogelijk te maken.

Stapje verder

Door de veranderde financiering krijg je als begeleider steeds meer te maken met complexere doelgroepen: jongeren met een licht verstandelijke beperking en stevige gedragsproblemen, oudere cliënten die meer medische zorg nodig hebben. Dat vraagt van begeleiders om net een stapje verder te gaan en nog beter te kijken naar wat iemand nodig heeft. Medewerkers van Reinaerde vertellen in het themaverhaal hoe nauw dit komt bij ouderen met probleemgedrag.

Soms houd je het niet voor mogelijk dat het gedrag van mensen nog kan veranderen. Recent zag ik dat toch gebeuren bij mijn schoonmoeder, die hard achteruit was gegaan door dementie. In het verpleeghuis waar ze is opgenomen is ze veranderd van een verwarde, opstandige vrouw in een lief en sociaal persoon. De gezelligheid van de mensen om haar heen en de warme zorg doen haar zichtbaar goed.

Neem nooit iemands gedrag als vaststaand gegeven, zo is de les uit het ervaringsverhaal op pagina 28. Geert Bettinger adviseert ook begeleiders mee te gaan in deze andere benadering in het interview met hem (pagina 20), en meer oog te hebben voor wie iemand is en daarop aan te sluiten. | **Tjitske Gijzen**

Voorlezen

Een aanstekelijk boek laat zien hoe je persoonlijke voorleesverhalen met zintuiglijke prikkels maakt voor mensen met een ernstige meervoudige beperking.

Mensen met ernstig meervoudige beperkingen (emb) lezen zelf niet, maar ze worden ook vrijwel nooit voorgelezen. Dat ontdekten Carla Wikkerman en Nelleke Boer toen zij in 2007 in aanraking kwamen met multi-sensory storytelling. Bij deze speciale manier van voorlezen gebruik je naast een verhaalttekst voorwerpen die je kunt zien, voelen, horen, proeven of ruiken. In hun prachtig vormgegeven boek Voorlezen-plus beschrijven ze de werkwijze die zij ontwikkelden om deze persoonlijke en zintuiglijke voorleesverhalen te maken.

Een Voorlezen-plus-boek is een op maat gemaakt kort verhaal voor één persoon. Dit verhaal bestaat uit maximaal zeven pagina's van stevig wit karton, waar een voorwerp bij hoort dat de zintuigen stimuleert. Zoals een staart van paardenhaar bij een verhaaltje over een paard. Of een flesje met mestkorrels of een bakje stro bij een verhaal over de boerderij. Het doel is contact maken via het ritueel van voorlezen. Ook kun je (het herbeleven van) herinneringen stimuleren of leer je iemand wachten of zijn handen te gebruiken.

In 7 stappen maak je zo'n voorleesboek:

- 1 Beschrijf de persoon
- 2 Kies een onderwerp
- 3 Stel het doel vast

4 Bedenk de inhoud van het verhaal

5 Kies een titelvoorwerp

6 Kies de andere voorwerpen

7 Schrijf de tekst

Je begint bij het maken van een voorlezen-plus-boek altijd met analyseren wie deze man, vrouw is. Waar moet het boek over gaan? De stichting Voorlezen-plus geeft hierover workshops. Het maken kan een verhaal op zich zijn, waarbij alle verwanten hun persoonlijke inbreng hebben. In het werkboek noemen de auteurs een verhaal daarom ook wel een visitekaartje.

Omdat de luisteraars een vertraagde ontwikkeling hebben, blijft het voorlezen van steeds hetzelfde verhaal lang boeiend. Ook mensen die langzaam achteruit gaan, blijven vaak nog lang reageren op de prikkels in het boek. Dat er iets achter een gordijntje verborgen zit, dat er geluiden van de zee komen als je op een rode knop drukt.

Johan gaat elk weekend toeren met zijn ouders in de auto. Omdat die al op leeftijd zijn en Johan op enig moment dit uitje zal moeten missen, heeft zijn zus het boek 'Toeren met pappa en mamma' gemaakt over dit wekelijkse uitstapje. Onder een geluidsknop zijn de stemmen van zijn ouders opgenomen. Johans verhaal blijft zo be waard, ook toekomstige begeleiders kennen zo dit deel van zijn levensverhaal.

In het werkboek vind je nog veel meer prachtige voorbeelden, met foto's van de gebruikte voorwerpen, de witte voorleesplaten hierbij en het verhaal hierachter. |

Voorlezen-plus prikkelt de zintuigen met persoonlijke boeken. Door Nelleke Boer en Carla Wikkerman. Prijs € 25, meer informatie op www.voorlezen-plus.nl.

Van zorgen naar coachen

Hoe maak je de omslag van een zorggerichte woonvoorziening voor jongeren met een licht verstandelijke beperking naar een trainingshuis waar de jongeren zelfstandiger leren functioneren? In een boekje schrijven medewerkers van Abrona over deze verandering bij de Biltse Grift in Utrecht. De veranderingen bij de Biltse Grift zijn deels gedwongen door bezuinigingen in de zorg, maar ook vanuit de visie ontstaan van meer verantwoordelijkheid voor de jongeren, zo is te lezen in het erg praktische boekje **12,5 jaar de Biltse Grift, van visie naar verandering bij Abrona**, Dr. Filip van den Bergh. Download of bestel het boekje gratis op www.abrona.nl. |

Op zoek naar mijn zusje. Debby van der Schuit maakte dit persoonlijke en indringende filmportret van haar familie en de zorg voor haar zus Wendy, die het syndroom van Down heeft. De documentaire is bedoeld als voorlichtingsmateriaal voor zorginstellingen, zodat die beter weten wat er leeft bij 'brussen', broers en zussen van kinderen met een beperking. Particulieren kunnen de driekwartier durende film ook aanschaffen. Prijs € 10 exclusief verzendkosten. Meer informatie via debby.vanderschuit@gmail.com

